СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVI. Ч. 223. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 25-го ВЕРЕСНЯ 1948. No. 223. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 25, 1948. VOL. LVI.

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном. Тел. „Свободи": BErgen {4-0807, 4-0237} — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

КІЛЬКІСТЬ ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗУ ПЕРЕСТУПИЛА 50,000

Звіт головного секретаря Українського Народного Союзу за місяць серпень виказує, що кількість членів цеї організації вже в місяці серпні переступила 50,000 і точно виносила 50,027. Тим самим проголошена перед роком з цею метою окрема кампанія У. Н. Союзу досягнула свою ціль. Після недавного проголошення, що майно У. Н. Союзу вже переступило суму 10,000,000 долярів та з теперішним повідомленням про досягнення кількости 50,000 членів, Український Народний Союз, що в наступному році обходитиме 55-річчя свого існування, починає новий період своєї історії з вірою та переконанням, що в ньому досягне ще більших успіхів і ще більших перемог. (Звіт гол. секретаря буде проголошений в черговому числі цього щоденника).

ПРЕЗ. ТРУМАН ПРО КОМУНІСТИЧНИЙ ПРОВІД В ПАРТІЇ ВОЛЕСА

ЗАКЛИКАЄ ЛІБЕРАЛІВ ДО ЄДНОСТИ ПРОТИ ЧУЖИХ ІДЕЙ.

Лос Енджелес, 24 вересня. — У своїй передвиборчій кампанії в Каліфорнії, президент Труман виступив тут вчора з промовою, закликаючи всіх лібералів до єдности в поборюванні партії Генрі Волеса, що — по думці президента — є під комуністичним проводом та яка не репрезентує американських ідеалів та не має ані сили, ані виглядів на силу принести мир на зовні та поліпшити умовини дома. Можливість голосів за Волесом в Каліфорнії обраховують на 250 до 500 тисяч голосів, власне з рядів лібералів. Звертаючися до них, президент Труман твердив, що на їх місці він „два рази подумав би", заки мав би піддержувати Волеса. Факт, що комуністи є в проводі Волесової „третьої партії" та використовують її в своїх ціллях, переконує, що ця партія не репрезентує американських ідеалів. Іншою причиною цілого безглуздя покладати та зв'язувати будьякі надії з „третьою партією" президент Труман вважає факт, що ця партія не має і ніколи не матиме сили добитися будьяких змін в закордонній та внутрішній політиці цеї країни. Піддержка цеї партії деякими лібералами тільки розбиває силу Демократичної в її намаганняк „поставити кінець реакційній політиці Республиканців" та „оздоровити відносини в країні і добитися тривкого миру в світі" — говорив президент Труман.

КОМУНІСТ ОБВИНУВАЧЕНИЙ В АТОМОВОМУ ШПИГУНСТВІ.

Вашингтон, 24 вересня. — В одному конгресовому під-комітеті по розслідам не-американських дій вчора видвигнено обвинувачення, що „один американський комуністичний урядник" був під час війни третім з черги найголовнішим шпигуном, що намагався викрасти для Совєтів таємницю атомової бомби. Конгресмен Джан МкДовел з Пенсилвенії частинно зідентифікував цего шпигуна та заявив, що його справа буде передана повному Комітетові. Всіх цих трьох шпигунів зв'язано з таємничим Артуром Адамсом, що його в Комітеті названо „головним совєтським шпигуном в Злучених Державах під час війни". Адамс має бути канадським громадянином шведського, або фінського походження і тепер він мав би бути в Москві. Справа дослідів совєтського шпигунства в цій країні, тісно зв'язана з місцевою комуністичною п'ятою колоною, продовжує бути головним предметом доходжень цего Комітету.

ВЕЛИКА ЛАВА ПРИСЯГЛИХ ПОЧИНАЄ ДОХОДЖЕННЯ В СПРАВІ НАДУЖИТЬ В ОДЯГОВІЙ ІНДУСТРІЇ

Ню Йорк, 24 вересня. — Велика Лава Присяжних почне сьогодні повні доходження в справі відновленого ракетірства в одяговій індустрії. Справу передав Великій Лаві окружний суддя Френк Ґоґан, що разом зі своїми співробітниками ствердив цілий ряд каригідних фактів, які доказують існування в цій ділянці групи ґенґстерів, що надужиттями та насиллям змагають до здобуття рішальних впливів.

ДЮІ ПОТВЕРДЖУЄ ЗАГРОЗУ ВІЙНИ ТА ДОМАГАЄТЬСЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ АТОМОВОЇ ТАЙНИ.

Фенікс, Арізона, 24 вересня. — Республиканський кандидат на президента, нюйорський губернатор Тамас Дюі, потвердив вчора наявність воєнної загрози, домагаючись строгого збереження таємниці атомової зброї, як довго така загроза існує. Відбуваючи поїздку в своїй передвиборчій кампанії та зупинившись в цьому місті, Дюі в своїй промові заторкнув цілий ряд проблем як внутрішньої так й закордонної політики, критикуючи становище теперішньої демократичної адміністрації та заповідаючи республиканські поліпшення. Дюі твердив, що атомова сила може віддати людству та його поступові неоцінені прислуги, але передумовою її використання в творчих цілях є встановлення тривкого й справедливого миру.

АМЕРИКАНСЬКІ СІОНІСТИ ПРОТИ МАРШАЛА В СПРАВІ ПАЛЕСТИНИ.

Ню Йорк, 24 вересня.—Д-р Сільвер, голова Сіоністичної Ради, виступив вчора проти становища секретара стейту Маршала до пляну Бернадотта, в якому передбачується ревізію пляну поділу Палестини, та який Америка тепер піддержує на Генеральній Асамблеї ОД.

ЖИДІВСЬКІ ГРУПИ ДОМАГАЮТЬСЯ ЗМІНИ ІМІГРАЦІЙНИХ ЗАКОНІВ.

Вашинґтон, 24 вересня. — Американсько-Жидівський Комітет був вчора на переслуханні в сенатському Юридичному Комітеті до справ іміграції та натуралізації і при цій нагоді вніс цілий ряд домагань щодо зміни існуючих іміграційних законів. Жидівська група м.і. домагається, щоби не використані в одному році квоти не пропадали та щоби їх можна було використати пізніше.

ПАКУНКИ ДО СОВЄТІВ МОЖНА БУДЕ ВИСИЛАТИ ПОВІТРЯНОЮ ПОШТОЮ.

Вашинґтон, 24 вересня (ЮП). — Департамент пошти вчора повідомив, що з днем 1-го жовтня до Совєтського Союзу можна буде висилати пакунки повітряною поштою. Вагу пакунків обмежується до 22 фунтів, а оплата за пересилку виноситиме $1.66 за перші чотири унції та по 63 центи за кожну дальшу.

Британія має готовий плян мобілізації на випадок війни

Лондон, 24. вересня. — Вчора в британському парляменті повідомлено про нові заходи в програмі оборонного поготівля цеї країни на випадок воєнної загрози. Міністер оборони, А. В. Александер, повідомив в Палаті Громад про реорганізацію мобілізаційного апарату, що сьогодні вже цілком готовий до використання на випадок війни та при допомозі якого в кожній хвилині можна зібрати „вишколених і випробуваних в боях чоловіків і жінок, які завели Британію до перемоги в 1945 році". В дальших дебатах забрав голос теж секретар війни Емануел Шінвел, заявляючи, що на випадок війни протягом найкоротшого часу можна змобілізувати всі [illegible] сили країни, при чому передбачено теж всі потреби транспорту і озброєння та виряду взагалі. Тому, що цей процес, з огляду на його розміри, міг би вимагати днів, або й тижнів часу, приготовано теж відповідні пляни для мобілізації т. зв. „наглих резерв", що їх можна б в кожній хвилині зібрати та викорстати до оборони на місцях.

ВИКАЗАТИ ЗЛУ ВОЛЮ МОСКВИ Є ЦІЛЛЮ ОСТАННЬОЇ НОТИ ЗАХ. СОЮЗНИКІВ

Париж, 24 вересня. У зв'язаних з переговорами в Москві дипломатичних колах стверджують, що ціллю останньої ноти західних союзників, переданої передучора совєтським представникам у Вашингтоні, Парижі і Лондоні, було головно виявити публичній опінії західних країн злу волю Совєтів в теперішньому намаганні мирного полагодження політичої кризи. Цею нотою західні союзники завершують свої зусилля, щоби дійти до порозуміння зі Совєтами та мирно розв'язати викликану Совєтами політичну крізу. Від совєтської відповіді на цю ноту залежатиме дальша акція західних союзників, але всю відповідальність за дальший розвиток подій поноситимуть тепер вже тільки Совєти.

БОЛЬШЕВИКИ ЗЛАГІДНИЛИ ВИРОК НА НІМЕЦЬКИХ ДЕМОНСТРАНТІВ

Берлін, 24 вересня. На домагання західних союзників та під напором самої німецької публичної опінії, совєтське військове управління повідомило про злагіднення свого драконського вироку по 25 років каторги на 5 німецьких юнаків, яким закидувано участь в проти-совєтській демонстрації. Вирок тепер замінено на 3 до 8 років каторги.

СОВЄТИ ДОМАГАЛИСЯ ПРИПИНЕННЯ ЗАХ. ПОВІТРЯНОГО ТРАНСПОРТУ ДО БЕРЛІНА

Берлін, 24 вересня. Тільки тепер виявляється, що на нарадах військових ґубернаторів Німеччини в Берліні на початку цього місяця, маршал Соколовський та інші совєтські військові представники домагалися припинення західного повітряного транспорту до блокованого [illegible] Берліна. Справу виявили самі Совєти, проголосивши відповідні вияснення в чеській газеті „Свободне Слово". Свої домагання большевики мотивували твердженнями, мовляв, рішення Контрольної Ради Союзників дозволяло на використання т. зв. повітряного коридору зі заходу до Берліна через совєтську зону тільки для постачання окупаційних військових частин, а не для цивільного населення. З американського боку стверджується, що таких постанов Контрольна Рада ніколи не виносила та що використання повітряного коридору не мало жодних обмежень. На домаганнях Соколовського розбилися теж переговори військових ґубернаторів, що мали приготовити практичне полагодження кризи в Берліні.

ПОЛЬСЬКИЙ АТАШЕ У ВАШИНГТОНІ ВІДМОВЛЯЄТЬСЯ ВІД ПОВОРОТУ ДО ВАРШАВИ

Вашингтон, 24 вересня. (АП) — Військовий аташе польської амбасади у Вашингтоні, ген. Ізидор Модельскі, повідомив вчора ввечорі, що він відмовився від наказу польського комуністичного уряду вертатися назад до Варшави, та звернувся до департаменту стейту, прохаючи азилю для себе та для своєї смі'ї. В департаменті стейту заявили, що прохання ген. Модельского там ще не вплинуло, але загально вважається, що воно буде полагоджене позитивно, якщо вплине. Ген. Модельскі вияснив теж причини свого рішення, заявляючи, що Польща в усіх своїх проявах, отже і польська армія стали звичайною іграшкою в руках Совєтської Росії, при чому їй допомагають квізлінґи з так званого польського комуністичного уряду у Варшаві.

НОВИЙ РЕЙД ВІДДІЛІВ У. П. А.

Українська европейська преса повідомляє, що в останьому часі в американську зону Німеччини пробилися нові відділи УПА, що в червні ц. р. вибралися з України в новий рейд на захід. Вони стверджують, що великі простори в Україні в наслідок постійних боїв між українськими повстанцями та совєтськими окупаційними військами знову переімнюються у справжні „дикі поля".

„Соратник" Сталіна грозить війною та домагається капітуляції Америки

Совєтський заступник преміера, член Політбюра та один зі „соратників" Сталіна, Ніколай А. Вознесенський, опублікував книжку про воєнну економію Совєтського Союзу, запевняючи, що війна між Совєтським Союзом та Злученими Державами Америки є неминуча і що тільки повна капітуляція Америки перед Совєтами може до цеї війни не допустити. В книжці, тільки-що опублікованій теж в англійському перекладі у видавництві „Паблик Афферс Пресс" у Вашингтоні, обвинувачується мерику в „імперіялістичній експанзії за володіння над світом", як теж видвигається домагання „беззастережного послуху" Москві всіх комуністичних партій в світі. Навівши цілий ряд протиставлень демократичних господарств і політики совєтським, Вознесенський у висновку ставить таке домагання: „З метою не допустити до можливої нової капіталістичної агресії проти батьківщини соціялізму в найблищій будучності і тим самим не допустити до третьої світової війни, є необхідно повністю роззброїти агресивно-імперіялістичні країни під господарським і політичним оглядом". В книжці повно всіляких інших напастей та погроз Америці й іншим демократичним країнам.

ПОМЕР о. Ф. ТАРНАВСЬКИЙ.

В пятницю рано, 24. вересня, помер у Филаделфії по довгій і тяжкій недузі о. Филимон Тарнавський, канцлер Української Греко-Католицької Діецезії.

ГЕН. МАРШАЛ ОСТЕРІГАЄ СОВЄТІВ: АМЕРИКАНСЬКА ТЕРПЕЛИВІСТЬ НЕ ОЗНАЧАЄ СЛАБОСТИ

Париж, 24 вересня. — Секретар стейту ген. Джордж К. Маршал виступив вчора на пленарній сесії Генеральної Асамблеї О.Д., остерігаючи Совєтів, що це „було б трагічною помилкою", якщоб вони, відгородивши себе від решти світу, взяли американську терпеливість за слабість". Ген. Маршал запевнив Совєтський Союз, що Злучені Держави Америки „не бажають збільшувати існуюче напруження", але „ми теж не відступимо від наших головних принципів" — говорив керівник американської закордонної політики. В своїй промові ген. Маршал не видвигнув жодних більших конкретних пропозицій, крім домагання прийняти встановлений Америкою режім в Кореї. Проте загально вважається, що цей його виступ, був рішучий та гострий, але рівночасно і поміркований у відношенні до Совєтів, як порівнювати його з виступом на сесії Генеральної Асамблеї минулого року. Це пояснюється тим, що Маршал та інші західні союзники дожидають ще совєтської відповіді на їх „кінцеву ноту" в справі Берлінської кризи і тому не бажають ставити справи „на вістря меча" передчасно. Крім того, вже перед відкриттям сесії з поінформованих дипломатичних джерел заповідали „несподіванний" виступ Совєтів проти західних союзників і тепер вважається, що західні союзники теж зі свого боку мають всілякі „несподівані калібри" проти Совєтів та дожидають з ними „слушного часу". Секретар Маршал, крім потвердження режіму в Кореї, домагався ще прийняття до ОД Австрії, Ізраїля і Трансйорданії, а дальше продовження існування Малої Асамблеї та головно прийняття міжнародної Декляраціі Прав Людини. Всі ці справи завзято оспорюють Совєти. Маршал

БРИТАНІЯ ПОВНІСТЮ ПІДДЕРЖУЄ ТВЕРДЖЕННЯ МАРШАЛА.

Лондон, 24 вересня. — В колах британського міністерства закордонних справ заявляють, що Британія повністю піддержує твердження секретаря стейту ген. Маршала на сесії Генеральної Асамблеї, та що міністер Бевин міг би був сам точно цю промову виголосити. Проте, в Британії сумніваються, чи з тої американсько-британської однозгідности в закордонній політиці здає собі справу Москва.

ПРАВДОПОДІБНІСТЬ ВІДРОЧЕННЯ СПРАВИ ІТАЛІЙСЬКИХ КОЛОНІЙ.

Париж, 24 вересня. — Не зважаючи на всі совєтські намагання добитися вирішення справи колишніх італійських колоній вже на теперішній сесії Генеральної Асамблеї, тут вважається майже за певне, що справа буде відложена аж на після президентських виборів в ЗДА. Більшість делегатів з цим погоджується.

СПРАВА ПАЛЕСТИНИ НА ПОРЯДКУ НАРАД О.Д.

Париж, 24 вересня. — Справу Палестини поставлено вчора формально на порядок нарад Генеральної Асамблеї О.Д. рівночасно з британською рекомендацією, щоби їй віддати першенство. Це зроблено на пропозицію генерального секретара ОД, Тригве Лі,, що домагався пленарного обговорення останнього звідомлення посередника О.Д. в Палестині, графа Бернадотта, яке він написав безпосередньо перед своєю трагічною смертю з рук жидівських терористів. Генеральний Комітет прийняв пропозицію без дискусії.

ВИБОРИ У ФРАНЦІЇ ВІДЛОЖЕНО ДО БЕРЕЗНЯ.

Париж, 24 вересня. — Після одної з найбільш бурхливих дебат, французький парлямент рішив вчора більшістю 304 голосів проти 279 відложити місцеві вибори в країні до березня наступного року. Ці вибори мали відбутися вже в жовтні. Рішено, що в тому місяці відбудуться вибори тільки до дорадчої верховної палати Національної Асамблеї. Вислід голосування в цих справах врятував французький уряд від нової кризи, бо поремієр Кеіль заповідав резиґнацію на випадок іншого рішення.

РАНЕНИЙ КОМАНДАНТ ГРЕЦЬКИХ БОЛЬШЕВИКІВ ЛІКУЄТЬСЯ В АЛЬБАНІЇ.

Атени, 24 вересня. — З поінформованих джерел грецької армії повідомлено, що командант большевицьких партизанів в Греції, „генерал" Маркос Вафіядес, був поранений в боях в північній Греції і тепер лікується в госпиталі в албанській столиці Тірані. З поодиноких ділянок фронту повідомляється про дальші успіхи греків в боротьбі проти большевиків. Стверджується, що внаслідок постійної допомоги зі Совєтів та совєтських сателітів, сили большевиків тепер виносить ще понад 20,000 партизанів, отже більше, ніж з кінцем минулого року.

ІТАЛІЙСЬКІ КОМУНІСТИ ВТРАЧАЮТЬ НАДІЮ.

Рим, 24 вересня. — Тут відбуваються тепер наради центрального комітету італійської компартії, а з виступів провідників цеї італійської п'ятої колони пробивається чорна безнадійність про можливість встановлення „народної демократії" в цій країні. Комуністи виходило б, там щораз більше тратять ґрунт під ногами й помічається розклад навіть в рядах самої партії.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$2.75	Three months	$2.75

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

В РОЗГАРІ ВИБОРЧОЇ АГІТАЦІЇ

Почався виборча стрілянина з великих гармат. Заговорили найголовніші кандидати на найвище становище в державі, себто Гері С. Труман і Томес Е. Дюї. Тим самим виборча атмосфера піднялась і буде далі підніматись з кожним днем і тижнем, поки не станемо до виборчої урни в дні 2 листопада.

Перший почав стріляти Гері Труман. Як політичний стратег вибрав собі на перший наступ західні стейти, де живе найбільше фармерів, які, хоч в більшості республиканці, мусять признати, що за часів демократичної адміністрації їхнє положення дуже поправилось. Нова економічна політика Рузвелта („Ню Діл") не щадила гроша на фармерські субсидії, побудову водно-електричних станцій, наводнення і переміну пустель на заході в урожайні землі. Тому Труман, кандидат на нового президента, міг відважно закликати виборців в Солт Лейк Сіті „Голосуйте за славутним Заходом, що дає багатство й забезпеку своїм людям" в розумінню, що дає це завдяки Демократичній партії, яка вдержалась 16 років при владі в Вашінгтоні. Отже голосуйте за кандидатами цеї партії, а зокрема за Трумана як поновним президентом!

Леопард не міняє своїх цяток, казав Труман про сучасну Республиканську партію, додаючи, що вона є далі партією „Гардінга, Кулиджа і Гувера", партією „самолюбів" та „захланних" осібняків, що не дбали за добро країни, а тільки про свої кармани.

Про це, скільки видали публичного гроша і як задовжили країну, Рузвелт та ідеологи „Ню Діл", Труман не згадував. Виглядало, що субсидії для фармерів та всі ці наводнювання і гидро-електричні станції спали в дарунку з неба! Одначе не забуваймо, що це виборча агітація і тому не дуже дивуймось, що Труман збув мовчанкою дошкульні податкові тягарі, а тільки дорікав республиканцям, що вони не дають змоги продовжати програми „Ню Діл".

Дюї, що розпочав кампанію своєю промовою в Денвер теж зі Заходу, говорив теж як і Труман про фармерів та консервацію плодючої землі, лісів та природних багатств. Повів себе тактовно й не нападав на противну партію в такий спосіб, як це зробив Труман, а тільки взивав ввесь американський загал до єдности, без огляду на це, хто по виборах у листопаді засяде в Білому Домі, чи в конгресі. Чи Дюї вдержить на цьому становищі в часі цілої виборчої кампанії, не знаємо. Але загальний відгомін на його перші виступи добрий. Пишуть, що він поводиться як справжній кандидат на президента, а Труманові пригадують, що хоч він є кандидатом, але займає достойне місце президента й вже з цього боку повинен вминати усього такого, що вважається викликуванням чи поширюванням клясової ненависти чи гризні. Думаємо, що завваги слушні. Про великий „захланний" бизнес можуть цілком добре говорити різні агітатори, а Труманові вистачає вияснити, що доброго зробила демократична адміністрація. Це найважніше. Виборці теж цікаві почути, яка є позитивна програма на дальші літа, як одної партії, так і другої. Це є речі, що повинні бути предметом головних промов. Американський нарід звик у часі виборів до гострих слів і наклепів, але до цього не звик світ і може ці речі зле розуміти, не знаючи, що в Америці по виборах зараз усе забувається і ніхто не цікавиться „сензаційними обвинуваченнями", які в часі виборчої агітації видніють нераз на перших картках навіть і найповажніших газет.

Від слів до діл у справі переселення

Переселенчий комісар нюйорського стейту, Едвард Корсі, заявив після повороту з Европи кореспондентам, що треба приспішити перевіз „Ді Пі", щоб їх врятувати від деморалізації. Другу причину потреби приспішення вважав він мабуть самозрозумілою, коли про неї не згадав. Це страх „Ді Пі" перед несподіваними політичними змінами в Европі. Хто читає вісти про стратегічний плян і промислову мобілізацію в Америці, такий легко зрозуміє небезпеку, яка грозить скитальникам, коли б так Совети спровокували війну. Тоді вони певне не пощадили б нікого зі скитальців.

Українська спільнота в Америці заінтересувалася скитальниками в Европі зовсім поважно в самих початках. Розглянувшись у потребах, стало ясним, що це важка проблема. Треба було підійти до новоприбуваючих людей не тільки з словними заявами братолюбства, але теж і з дійсною допомогою. Треба було „нагого приодіти, голодного накормити, подорожного в дім прийняти, сумніваючому добру раду дати, хорого уздоровити" і загалом виконувати діла милосердя для душі й тіла ближнього. А такі щоденні діла милосердя це вже не „парада", а таки мозольна праця. Дехто це зрозумів і приноровився до вимог, які наказувала нова дійсність, а дехто вмив руки чи відвернувся, оправдуючися різними причинами.

Доки приїздили одиниці на афідевіти, така поведінка не грозила поважнішими наслідками: Не стало одної людини, прийшла інша і якось справа не застрягала.

Та інакше буде виглядати ця справа, коли прийдеться нам зустрічати нову іміграцію масово. Тут поміч одиниць не буде вистачальною. На допомогу масі треба праці мас.

Як довго не знати було, що й як робити для перевозу нових імігрантів на підставі нового закону, так довго можна було ще вагатися у виборі способів. Тепер справа ясна: Коли хочемо рятувати наших земляків від розпуки — бо якраз вона є причиною „деморалізації", про яку говорить Корсі — треба взятися до праці негайно.

Знаємо з досвіду, що головною перешкодою є недостача мешкань. У більших містах наші люди мало мають своїх домів і тому не легко найти приміщення для нових імігрантів. Виходить, що тільки люди в малих місцевостях або на фармах можуть дати захист для новоприбуваючих. Хто ж не має власного дому або фарми, такий міг би виправдати свою бездіяльність у рятунковій акції. Отже в практиці вийшло б на таке, що тільки деякі категорії людей мали б стати до успішної допомоги при рятунку скитальників, а „широка маса" наших людей мала б сидіти безчинно. Кожний зрозуміє, що так не повинно бути. Кожний мусить чимсь причинитись до успіху цеї рятункової акції, працею, жертвою і доброю думкою, яка могла б прийнятись як практична.

Люди, що живуть по містах, мають звичайно знайомих на фармах або в підміських околицях, де є повно місця на побудову невибагливих домів. Як знаємо, великі департаментові крамниці мають „готові доми". Тисячі таких „готових домів" перевезено до Англії для поселення тамошніх людей, що потратили свої житла під час війни. Чи не міг би дехто з нас використати це для приміщення скитальців, бодай своїх рідних чи найближчих? Або погляньмо на доми, що їх будують для вжитку американських ветеранів. Ці, на перший погляд примітивні доми, мають усе, що для вигоди культурної людини потрібне. Управа міст не тільки не ставить перепон при побудові таких мешкань, але йде на зустріч людям чи організаціям, що хочуть стати у пригоді під час теперішньої недостачі мешкань.

Коли хто хоче справді допомогти нашим скитальцям, повинен подумати і про такі речі, коли не знає кращого способу, а хоче виповнити декларацію, якою зобовязується дати скитальцеві помешкання і працю.

Воєнні часи в Америці витворили тип мігряційного робітника, який живе в домику, побудованім на колесах і переїздить з одної місцевости до другої, відповідно до того, де має працю. Такі домики, це загально звісні „трейлери", які нерідко творять цілу оселю в околиці, де є сезонова праця. Як „готові доми", так і трейлери не вимагають великого вкладу гроша, а помагають розвязувати питання мешкання в таку скрутну пору, яка саме тепер панує.

Оці думки, кинені тільки прикладово для тих, що хотіли б забезпечити приїзд своїм рідним із скитальщини і виловнити та вислати потрібні декларації, а не мають своєї хати чи приміщення. Може ці думки спонукають декого з більш досвідчених до вияву практичніших порад, себто таких, що промовлять до наших людей і мають кращі вигляди на здійснення.

Богдан Войнарович.

Консолідація і наші завдання

(Голос з Европи)).

II.

В праці на міжнародньому форумі до цього часу дуже недогідною і недоречною обставиною був той факт, що в імені українського народу виступало кілька центрів. Брак узгіднення, а часом і деякі суперечності таких виступів безумовно викликали негативне враження серед чужинців. З хвилею покликання до життя Національної Ради такому стану речей кладеться раз на все край. Це вже по собі становить великий плюс. Сьогодні українські організації — партійного чи громадського характеру — можуть своїми виступати хіба лише доповнювати й підтримувати міжнародню акцію єдиного українського політичного центру. Таким чином упорядкування внутрішньо-політичного українського життя, створює догідні умови для нашої акції на міжнародньому форумі. Це накладає обов'язок негайного приступлення до нав'язання відповідних контактів та популяризації в світі наших визвольних постулятів, попередивши це, безумовно, устійненням і ясним сформулюванням цих наших визвольних постулятів.

Що ми маємо сказати чужинецькому світові? Чого ми хочемо, чого домагаємося і якими шляхами будемо це здійснювати? Отже, наші постуляти можна би було сформулювати в кількох коротких точках: 1. Визволення з-під чужинецького панування, себто цілковите відокремлення від Москви й відновлення суверенної, незалежної української держави з демократичним ладом. 2. Наше визволення ми не відокремлюємо від інших, тотожних проблем, себто будемо стреміти до створення спільного фронту усіх безпосередньо або посередньо поневолених московсько - большевицьким імперіялізмом націй для осягнення єдиної мети: повного визволення й відновлення або створення незалежних держав поневолених европейських народів. 3. В наших змаганнях ми включаємо себе в ідейну систему демократичного світу, якому протиставиться безпосередньо ворожий нам світ імперіялістично-агресивного тоталітаризму. Від вільного від московсько - большевицького панування демократичного світу ми домагаємося зрозуміння і морально - ідейної підтримки. Ми самі поносили і готові ще понести величезні жертви в боротьбі за визволення. Однак уважаємо, що, борючись за свою свободу, ми одночасно боремося і за свободу всього демократичного світу, якому постійно загрожує московсько - большевицький імперіялізм.

Але, як добитися зрозуміння нашої справи на міжнародньому форумі, як довести слушність і доцільність наших домагань? Українська справа не є ще належно популярною серед чужинців, і ця обставина схиляє декого з українців до думки про потребу йти на компроміси. Особливо це помітне у тих українців, які довший час перебувають на чужині, далеко від безпосередніх впливів української стихії. Українська політика повинна стерегтися від вступу на такий шлях. Ми повинні уваховувати відношення до нашої справи чужинецького світу, але мусимо мати свою яскраво окреслену і непохитну політичну лінію. Бо тільки ми самі можемо знати справжні потреби і прагнення нашого народу. Ми також краще, ніж чужинці, обізнані з становищем на просторах, підлеглих СССР, більш розуміємо істоту і небезпечність російського імперіялізму. А тому нам немає чого хоріти на почуття меншевартости і відмовлятися від своїх постулятів тільки тому, що до них і досі не мають зрозуміння могутні чужинецькі нації. Слабі фізично, ми сильні ідейно та досвідом тяжкої боротьби. Отже, не думаймо, що це було б мегаломанією намагатися приєднати до своїх поглядів провідні кола демократичного світу. Тим більше, що ми переконані в доцільності і користі пропонованої нами розв'язки не тільки для нас, але й для всього світу демократії і свободи. Еволюція, яка на очах у всіх відбувається у світовій політиці, доводить слушність цього твердження.

Не так давно нам не хотіли вірити, коли ми остерігали перед загрозою московсько-большевицького імперіялізму і твердили, що існування поруч себе та мирне співжиття світу демократичного й тоталітаристичного є неможливим. Сьогодні до цього переконання поволі вже дійшли або доходять провідні кола світової демократії. Цей приклад повинен підбадьорити українців в їх дальшій впертій праці по популяризації своїх постулятів серед чужинців.

Сьогодні в міжнародних політичних колах досить міцним ще є погляд, що все зло походить тільки від комуністичного режиму, а теж й від традиційного вікового московського імперіялізму. Отож, прагнуть тільки зміни цього режиму, не добачаючи потреби розподілу російської імперії. Чи таке становище чужинців може змусити українців піти на компроміси з противокомуністичними російськими колами у питанні незалежности і суверенности української держави? Ні. Бо ми знаємо, що всяке державне об'єднання України з Московщиною означатиме гегемонію цієї останньої, а в результаті поновне закріплення українського народу. Але розподіл Росії на її складові під національним поглядом частини є не тільки в інтересах поневолених народів, але й в інтересах всього світу. Хто знає процеси, які відбуваються тепер серед московського народу, той розуміє, що нова, по-комуністична Росія буде ще більш просякнута московським націоналізмом й агресивно-імперіялістичним духом. І вона буде ще більш спаяна і міцна, коли у московського народу зникнуть недоречності комуністичного режиму, незадоволення, якими в певній мірі (значно меншій, ніж у народів немосковських) мало місце і в нього. І ця по-комуністична Росія матиме величезну силу, оскільки для розбудови своєї технічної потуги в її посіданні залишаться колосальні матеріяльні ресурси, що знаходяться на територіях поневолених немосковських народів Европи й Азії. Отже, тільки розподіл Росії усуне світову загрозу російського імперіялізму, відбираючи у нього потрібну йому для здійснення агресивних плянів матеріяльну базу.

Але на цьому не кінець труднощам, на які буде натрапляти українська політика в міжнародньому світі. Коли навіть ідея розподілу Росії буде прийнята як слушна, то що має повстати на місце сьогоднішнього стану речей? І тут ми зустрічаємося з поглядом, що час незалежних, суверенних держав малого чи середнього розміру минув, бо такі держави не виправдуються, мовляв, себе ані під господарським, ані під політичним поглядом, витворюючи довкола себе атмосферу вічних конфліктів непримиримих націоналізмів. Сьогодні, замість ідеї окремих суверенних держав, панує ідея федераційна. А тому ніби не може бути мови про здійснення постуляту відновлення незалежної української держави.

Отже, українська політика не має жодного наміру заперечувати значення чи відкидати думку про потребу міжнародньої співпраці, про необхідність творення менших чи більших міждержавних бльоків, що в конечному результаті привело б до створення якоїсь форми федерації. Але, яким шляхом прямувати до такої федерації? Чи вона має повстати штучно, подиктованим згори актом, чи в наслідок органічного процесу знизу, який приводить існуючі суверенні держави до усвідомлення потреби взаємного тісного зв'язку і гармонійної співпраці? Отже, всі великі пропагатори ідеї справжнього федералізму були речниками тільки такого органічного, добровільного федераційного поєднання. Щодо Европи, то спроби її об'єднання методами Наполеона, Гітлера і носіїв московського імперіялізму були тільки укритими прагненнями до накинення своєї гегемонії і нічого спільного з справжнім федералізмом не мали. Всі ці спроби не повелися, але не поведуться і всякі інші спроби накинення згори федераційного

(Докінчення на стор. 3-тій)

З. Левинський.

ДУХОВІСТЬ ДРАГОМАНОВА

1)

Заки говоритимемо, як складалась і формувалась духовість Драгоманова, ще від його дитинства аж до часу, коли довелося йому покинути свою батьківщину та емігрувати за кордон, слід нам декілька слів сказати про ту добу, що в ній Драгоманів жив, розвивався і дозрівав, себто про 60-ті й 70-ті роки минулого століття.

Це переходна доба в Росії від февдалізму до капіталізму. Тільки в 1861 р. скасовано в Росії кріпацтво. Те саме слід сказати про ці часи, і в Галичині, де панщину скасовано в 1848 р. Як тут так і там звільнення селян із февдальних пут не було повне. До того ж за це „звільнення" мусіли селяни дуже дорого заплатити своїм панам. Перехід же від февдалізму до капіталізму, позначився, як у Росії, так і в Галичині, зростом торгового капіталу та його близнюка, лихварського капіталу. Жахливі наслідки цього факту почули на своїй шкурі найбільше селяни. Не дивно, що їхнє невдоволення реформою було велике.

Політичним виразником цього невдоволення в Росії як і загального невдоволення царським режимом був „Колокол" Герцена, що мав величезний вплив на всю поступову інтелігенцію в Росії, а далі „Современник", в якому співробітничали Добролюбов і Чернишевський.

Та ще більше значення має ця доба для нас, бо це був час, коли вирішувалось наше існування, бути чи не бути українській нації.

Молохові московської окупації на Україні заплатив український народ великими жертвами. Безпосереднім наслідком московської окупації було те, що вищі верстви українського народу примирилися з російською дійсністю на Україні, стали слугами Москви та покинули свій нарід. Так уже на початку XIX. ст. сини і внуки гордих колись українських гетьманів і вільних козацьких старшин стали „малоросійськими дворянами" та лояльними і вірними підданими Москви. Економічні (шкурні) інтереси українських „енків", які Москва вміла заспокоювати, розуміється, коштом українських поневолених мас, показались сильнішими від їхніх національних традицій, настроїв і почувань. Так українська інтелігенція, а в першій мірі українське духівництво, стали пристосовуватись до нових умов існування та асимілювались. До того ж насильна русифікація на Вкраїні з її агентами (чиновник, жандарм і цензор) робила своє. А що їй не вдавалось, це робила мирна русифікація через російську книжку, газету, школу, церкву, театр і т. д.

Так „малоросійськалася" Україна. Тип малороса (gente Ucrainus, natione Russus — по походженню українець, по нації росіянин) став реальним.

Тільки українське селянство, силою свого консерватизму, та економічної незалежности та високої своєї культури (побут, звичаї, обичаї, фольклор) ставило сильний спротив нівеляції московського кнута й культури. Українське селянство не зрусифікувалось, хоч і воно попадало русифікаційним впливам. В надрах українського селянства був живий ключ української народности. Але селянське українство було наскрізь етнографічне. В умовах російської державности й національної неволі зійшло воно до становища сирої етнографічної маси.

І в тому часі з'явився на Україні Тарас Шевченко, що вийшов із кадрів народу, від українського селянства, не заплямлюсь ні тінню малоросійства та запалив по всій Україні могутній смолоскип українства як вічний огонь невмирущої сили.

Дякуючи Шевченкові культурне й політичне українство стало прокидатись до життя і не вмерло. Під його могутнім впливом стала національно прокидатись краща частина українських поміщиків (дворян-шляхтичів). Вона стала наближатись до українського селянства, пізнавати його побут і словесність та шукати в ньому опори для своїх політичних змагань. Звідси придбали вони собі назву „українофілів", яка далі стала загально поширена. Кожного, хто почував себе українцем, стали називати українофілом. Духовим виразником українофільства була петербурська „Основа" (1860-61), що була аполітична й культурницька і в якій Костомарів заговорив про своє общерусство. Та й із соціяльного погляду „Основа", як орган українських поміщиків, не міг задовольнити. З її упадком стала продовжувати її ідеї та змагання стара київська „Громада".

Не кращий був стан українства і в Галичині.

Франко характеризує 70-ті роки мин. ст. як „найтяжче й найбільш хаотичне десятиліття в цілій історії нашого національного руху (в Галичині) та як „добу важкого упадку нашої національної ідеї"[1]) В житті тогочасного галицько-українського суспільства всевладно панувала рутенщина, якої носієм було святоюрське духовенство. Рутенщина була просто негацією українства. Мовою публичного, літературного та приватного життя рутенщини була або польська мова або так зв. „язичіє", себто мішанина церковно-словянської, російської, польської і української народної мов.

(Дальше буде).

1) Іван Франко, „Молода Україна". Ч. І. Провідні ідеї й епізоди. Львів, 1910. Ст. 819.

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВ. КАСІЄРА У. Н. СОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ СЕРПЕНЬ 1948 РОКУ.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив
1	312.48
2	229.70
3	121.52
4	39.81
5	350.07
6	59.21
7	242.73
8	397.91
9	175.56
10	132.21
11	147.29
13	118.99
14	122.21
15*	8.83
16	81.73
17	55.16
18	90.71
19	12.53
20	208.44
21	224.17
22	176.54
23	124.97
24	95.59
25	140.54
26	33.26
27	36.00
28	203.67
29	247.30
30	93.88
31	129.48
32	29.70
33	212.69
34	31.04
35*	63.91
36	200.26
37	124.59
38	466.08
39	494.27
40	28.00
41	15.32
42	203.08
43	104.35
44	146.06
45	488.97
46	16.23
47	80.85
48	43.47
49	75.47
50	145.80
51	88.72
52	100.77
53	85.41
54	70.26
55	308.29
56	159.67
57	286.02
58	168.07
59	381.37
60	43.24
62	104.08
63	681.67
64	135.33
65	211.88
66	88.32
67	180.99
68	19.53
69	138.69
70	302.61
71	97.87
72	74.63
73	77.58
75	265.63
76	433.64
78*	157.22
79	20.16
80	74.49
81	136.12
82	71.91
83	227.69
84	66.55
85	278.78
86	235.83
87	182.89
89	54.45
90	250.14
91	390.88
92	12.33
93	59.09
94	893.04
95	73.99
96	297.14
97	146.80
98	131.42
99	192.89
100	85.92
101	41.35
102	659.36
103	218.35
104	198.33
105	279.86
106	276.35
107	84.07
108	170.91
109	150.11
110	21.08
111	30.23
112	382.82
113	100.19
115	43.01
116	63.11
118	93.78
119	92.70
120	309.99
121	213.07
122	58.88
123	133.39
124	130.58
125	359.56
126	102.60
127	391.65
128	71.16
129	30.14
130	434.01
131	7.65
132	156.24
133	236.65
134	113.52
135	62.06
136	224.84
137	189.67
138	80.74
139	57.58
140	94.22
141	102.18
142	159.17
143	344.61
144	72.76
145	104.58
146	339.25
147	686.23
148	48.61
149	77.14
150	265.96
151	149.16
154*	137.12
155	519.60
156	207.43
157	20.38
158*	832.02
159	86.31
160	117.47
161	335.98
162*	42.76
163	272.39
164	301.08
165	114.27
166	52.15
167	79.97
168	241.23
169	35.38
170	364.43
171	34.81
172	56.21
173	124.41
174	33.94
175	269.08
177	154.86
178	268.86
179	252.39

Відділ	Заплатив
180	115.69
181	165.60
182	188.52
183	144.41
184	20.12
185	63.05
186	58.73
187	97.11
188	48.28
189	20.80
190	41.56
191	147.47
192	199.99
193	74.85
194	84.28
195	42.58
196	88.53
197	30.20
198	24.17
199	66.45
200	459.60
201	43.23
202	37.42
204	1,318.96
205	25.12
206	699.99
207	89.64
208	33.04
209	52.16
210	94.05
211*	223.18
212	78.69
213	247.66
214	5.44
215	49.91
216	13.55
217	469.95
218	245.36
219	483.94
220	177.84
221	948.37
222	26.55
223	380.88
225	11.79
226	75.39
227	40.06
228	71.22
229	179.60
230	469.71
231	26.91
232	83.73
233	51.23
234	167.57
235	217.76
236	190.99
237	212.95
238	275.69
239*	698.92
241	96.64
242	175.15
243	123.10
244	27.34
245	169.58
246	86.51
247	294.40
248	164.79
249	33.67
250	13.49
251	254.95
252	186.66
253	113.33
254	170.40
255	51.10
256	74.01
257	30.85
258	41.64
259*	328.20
261	36.11
262	76.12
263	49.04
264	168.42
265	63.86
266	157.50
267	106.55
268	124.15
269	26.02
270	285.14
271	118.59
272	35.70
273	12.31
274	260.58
275	98.44
276	470.05
277	378.02
278	26.94
279	35.35
280	221.90
281	244.87
282	27.71
283	183.73
284	67.26
286	76.58
287	160.39
288	354.26
289	57.33
290	135.71
291	200.24
292	622.04
293	229.21
294	81.19
295	229.28
296	365.30
297	23.61
298	144.73
299	120.95
300	180.22
301	118.67
302	20.72
303	121.19
304	125.48
305	251.09
306	38.39
307	35.54
308	105.68
309	41.77
310	171.51
311	13.76
312	76.46
313	16.20
314	145.41
315	29.79
316	496.53
317	122.48
318	155.66
319	105.39
320	150.08
321	90.07
322	66.78
323	81.78
324	244.14
325	761.30
326	112.48
327	147.11
328	24.47
330	286.29
331	96.44
332	66.80
333	138.73
334	347.42
335	57.63
336	315.47
337*	16.17
338	316.22
339	130.74
340	17.81
341*	544.41
342	248.20
343	275.50
344	96.39
345	120.72
346*	10.27
347	209.50
348	230.54
349	97.98
350	183.74
351	65.02
352	130.79
353	95.55
354	17.43

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
355	81.33	409	64.19
356	28.29	410	21.23
357	86.71	411*	75.76
358	110.05	413	191.53
359*	100.69	414	170.83
360	22.44	416*	27.14
361	1,927.63	421	82.37
362	112.89	422	30.79
363	184.68	424*	16.00
364	478.49	425*	8.40
365	65.76	426	48.66
366*	16.33	427	150.22
367	479.35	429	40.84
369	358.94	430*	56.36
370	365.32	432*	2,056.69
371	294.28	433	73.40
372	99.55	435	62.38
373	56.79	436	246.38
374	58.13	437	30.97
375	141.26	438	47.15
376	148.10	439*	91.98
377	19.06	440*	8.12
378*	25.64	441	391.89
379	215.21	442*	36.78
380	53.57	443	16.07
381	24.43	445	263.08
382*	59.80	446	124.29
383	308.45	448	64.92
384	51.18	450	10.07
385	376.57	451*	193.64
386	120.26	452	55.44
387*	30.32	453	48.58
388	186.09	454	64.38
389*	106.87	455	85.09
390	129.22	456	97.42
391	27.07	457*	107.65
392	21.51	458	180.40
393	22.30	461*	83.13
394*	12.79	462	41.61
396	90.68	463*	22.18
397	36.20	464	148.51
398	38.62	465*	34.69
399	22.82	466	30.91
400	112.48	467	21.70
401	58.70	468*	49.76
402*	43.80	474	97.35
403	216.71	475	28.09
404	56.01	476	137.70
405	71.14	477	141.23
407	52.02	478	34.70
408	24.22		

Доплачено до вкладов за членів Згоди Братств з їх спеціяльного фонду ---- 226.36

З місячних вкладок від членів обезпечених в нових родах обезпечення ---- $71,241.73

* При відділах означених звіздою (*), в даних сумах є включені залеглі місячні вкладки.

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1	7.40	216	10.79
3	2.42	230	3.81
28	8.82	234	16.50
30	8.38	237	2.68
33	6.88	243	20.82
37	15.20	245	1.06
39	24.13	257	2.84
65	12.59	274	1.49
70	3.80	275	12.35
83	2.86	278	1.15
90	10.60	284	90
101	2.84	286	32.87
106	7.23	305	6.82
108	3.38	316	1.41
112	5.56	321	3.73
125	2.66	335	5.31
127	3.17	336	7.93
139	2.35	342	9.44
142	4.21	349	5.24
143	8.56	358	1.62
147	20.58	361	2.48
151	5.15	367	3.51
170	4.94	370	5.01
185	5.46	384	28.93
206	2.65	388	6.19
209	2.62		

З місячних вкладок від членів обезпечених в старім роді обезпечення ---- $ 379.32

Разом з місячних вкладок від членів	$71,621.05
Відсотки від бондів	3,849.75
Відсотки від морґеджів	2,094.59
Відсотки від членських позичок	639.61
Чинш від реальностей	4,473.99
Прихід друкарні і книгарні	7,281.91
Продаж книжки Історія України в англ. мові	650.00
Зворот виплаченої нагороди лікарям за членів молодечого дипарт. до адміністраційного фонду	32.00
Перенос резерви за переписаних членів з молод. департаменту до старших членів	207.00
Перенос інших фондів за членів мол. департ. до старших членів	2.10
Уневажнена виплата з фонду запомогового	20.00
Сплати морґеджів	4,745.14
Сплати членських позичок	3,795.59

Сирітські части по бл. п.:

в. 7 Рош Іван ---- 329.66

Разом $99,742.39

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

в. 2 Карляк Ефрозина	1,000.00
в. 4 Глива Василь	1,000.00
в. 7 Рош Іван	1,000.00
в. 8 Фецько Іван	1,000.00
в. 39 Клюсик Пазя	750.00
в. 44 Задубера Іван (Т-750)	750.00
в. 44 Задубера Іван (О-500)	500.00
в. 52 Затирка Станислав	732.50
в. 117 Старущак Микола	1,000.00
в. 150 Гуска Катерина	500.00
в. 158 Приступа Павло	500.00
в. 163 Лукаш Михаліна	1,000.00
в. 175 Тустановський Теодор	500.00
в. 182 Куча Юрій	1,000.00
в. 204 Баран Теодор	500.00
в. 207 Сисун Корнел	500.00
в. 220 Пітула Петро	1,000.00
в. 230 Мисливий Іван	1,000.00
в. 237 Кліщ Симян	1,000.00
в. 247 Беніцький Іван	500.00
в. 276 Нийлик Василь	1,000.00
в. 276 Кміть Катерина	500.00
в. 276 Федусько Пелягія	500.00
в. 283 Давм Іван	500.00
в. 292 Маланяк Михайло	500.00
в. 293 Томашевська Анна	500.00
в. 299 Сторожук Павло (Т-500)	500.00
в. 299 Сторожук Павло (W-1000)	1,000.00
в. 303 Білонич Юлія	500.00
в. 344 Мілещук Текля	500.00
в. 359 Шумила Евдокія	500.00
в. 361 Зборовська Ева	500.00
в. 361 Ярош Іван	500.00
в. 401 Буткевич Володимир	1,000.00

Відійшли з виплаченим обезпеченням платним за життя (Ендавмент)

в. 137 Червак Йосиф	1,000.00
в. 267 Яблонська Анна	1,500.00

Інші виплати посмертного фонду:

Грошеві звороти	2,274.46
Відсотки на закуплених бондах	554.13

Виплати сирітського фонду по бл. п.:

в. 58 Демкович Іван	70.25
в. 137 Кібайло Михайло	322.33
в. 364 Роборецька Катерина	233.25
в. 396 Цілюпа Василь	240.00

Виплати з народного фонду:

Кліші до книжки Іван Франко ---- 85.00

Виплати з фонду Згоди Братств:

Доплачено до вкладок за членів Згоди Братств з їх спеціяльного фонду ---- 226.36

Запомоги з запомогового фонду:

с. 1 Ляцько Іван	35.00
в. 1 Віслоцький Гарасим	35.00
в. 2 Воргач Юлія	25.00
в. 7 Лущ Іван	35.00
в. 8 Федак Павло	35.00
в. 8 Тутко Милян	35.00
в. 10 Студінт Филип	35.00
в. 20 Глива Теодор	35.00
в. 42 Ґулька Юстина	25.00
в. 45 Ґаламаґа Мирослава	25.00
в. 48 Дудик Дмитро	35.00
в. 50 Саляк Анна	25.00
в. 50 Зазуля Онуфрей	35.00
в. 61 Мец Марія	25.00
в. 69 Кулиба Василь	35.00
в. 73 Пашник Михайло	35.00
в. 78 Моточник Іван	35.00
в. 85 Сливорський Семен	35.00
в. 87 Хомин Стефанія	25.00
в. 90 Жолобайлюк Настуня	25.00
в. 104 Сидор Роман	35.00
в. 104 Гадомський Войтко	35.00
в. 105 Сеґін Василь	40.00
в. 109 Скірчак Анна	25.00
в. 112 Кобилянська Анна	25.00
в. 121 Боднар Анна	25.00
в. 135 Клим Антін	50.00
в. 135 Глушко Зофія	25.00
в. 136 Сус Олекса	40.00
в. 146 Андрушків Анна	25.00
в. 149 Мельник Стефан	35.00
в. 155 Будняк Зофія	25.00
в. 159 Пітрик Стефан	35.00
в. 161 Сенета Катерина	25.00
в. 175 Вихорик Катерина	25.00
в. 204 Сокальчук Гелина	25.00
в. 221 Тронд Марія	25.00
в. 230 Скубяк Зофія	25.00
в. 234 Кобрин Теодор	40.00
в. 251 Дзівік Михайло	35.00
в. 246 Пілюк Анна	25.00
в. 242 Сидор Василь	35.00
в. 242 Камак Максим	35.00
в. 238 Майдонна Матрона	25.00
в. 278 Гавришків Параска	25.00
в. 286 Чорний Іван	35.00
в. 288 Газин Стефан	35.00
в. 292 Михалюк Іван	20.00
в. 296 Коваль Петро	40.00
в. 307 Карнаух Анна	25.00
в. 308 Федор Йосиф	30.00
в. 317 Моздзер Гаврило	35.00
в. 319 Сидор Гелина	25.00
в. 326 Колодій Микола	35.00
в. 333 Карнтич Катерина	25.00
в. 352 Дідух Ева	25.00
в. 352 Ковальчук Анна	25.00
в. 352 Розлуцька Юлія	25.00
в. 361 Козар Іван	35.00
в. 364 Волошин Микола	40.00
в. 364 Патчан Анна	25.00
в. 367 Дик Петро	30.00
в. 367 Петрюк Стефан	35.00
в. 367 Бабій Марія	25.00
в. 367 Пінковська Варвара	30.00
в. 383 Блох Іван	35.00
в. 383 Боби Розалія	25.00
в. 385 Бутрин Петро	35.00
в. 404 Середницький Іван	25.00
в. 404 Овсяник Іван	25.00
в. 448 Барашис Іван	25.00
в. 459 Барилська Анна	25.00

Інші виплати запомогового фонду:

Відсотки на закуплених бондах ---- 53.73

Виплати адміністраційного фонду:

Виплати друкарні і книгарні	6,774.59
„Свобода" за орган	3,900.00
Кошти державної контролі	1,481.37
Платня головного уряду	1,250.01
Платня помічних сил	1,120.00
Нагороди за нових членів	1,064.58
Кошти подорожі організаторів	1,017.06
Чинш за офіси у власнім домі	625.00
„Свобода" за праці і друки	631.36
Лікарі за нових членів	374.00
Кошти подорожі і репрезентації	356.64
Друк рахунків і звітів	137.09
Видатки канцеляр. на пошту	125.00
Фотографічні знимки членських аплікацій	78.30
Телефон	37.10
Канцелярійні прибори	26.64
Оплата за канадійські чеки	19.95
Оголошення	30.00
Направи і чищиння машин	11.64
Річна вкладка до доброчинних організацій	10.00
Вода	6.75
Оправа місячних книг	5.10

Інші виплати:

Податок, вода, паливо, світло і інші виплати на реальностях ---- 6,210.54

Інвестиції готівки:

Інвестовано в бондах	136,167.96
Позички членам	1,027.61

Разом $195,470.30

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ:

Готівка з кінцім липня 1948 року осталася	$335,586.34
Прихід за серпень	99,742.39
Разом	$435,328.73
Розхід за серпень	195,470.30
Готівка з кінцем 31. серпня 1948 року остається	$239,858.43

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 239,858.43
Морґеджі	744,497.96
Бонди	7,541.198.86
Позички членам	379,597.03
Реальности	236,339.00
Друкарня	9,966.68

Разом $9,151,457.96

Стан довжний:

Посмертний фонд нових родів обезпечення	$8,509,357.53
Адміністраційний фонд	168,881.95
Конвенційний фонд	44,167.25
Запомоговий фонд	139,173.21
Народний фонд	9,790.88
Посмертний фонд старого роду обезпечення	78,163.77
Резервовий фонд	14,856.42
Сирітський фонд	81,738.16
Фонд обезпеки інвестицій і смертности	94,669.51
Фонд Згоди Братств	10,659.28

Разом $9,151,457.96

М. Мурашко, гол. предс.
Р. Слободян, гол. касієр

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив
1	13.63
2	18.21
3	27.15
5	18.73
6	90
7	30.00
8	19.05
9	7.95
10	1.00
11	31.08
13	28.49
14	21.06
15	5.42
16	9.73
17	13.29
18	1.35
19	4.79
20	47.11
21	10.92
22	5.10
23	6.43
24	2.93
25	45
26	1.80
28	9.90
29	23.87
30	5.40
31	1.00
32	45
33	12.46
34	4.16
36	24.24
37	13.07
38	112.30
39	89.96
40	1.58
41	3.98
42	4.80
43	2.72
44	5.55
45	72.55
46	45
47	24.71
48	21.97
49	12.12
50	9.78
51	105.90
52	21.14
53	1.35
54	37.70
55	21.46
56	19.50
57	16.27
58	7.90
59	74.37
60	7.99
62	9.77
63	121.23
64	8.53
65	16.45
66	26.38
67	3.15
69	90
70	21.34
71	98.09
72	1.54
73	2.70
75	39.74
76	31.22
78*	7.93
79	90
80	3.71
81	130.82
82	6.02
83	19.25
84	67.28
85	26.76
86	17.74
87	28.00
89	19.60
90	14.94
91	13.11
92	2.25
93	3.95
94	226.82
95	1.15
96	46.00
97	7.17
98	4.41
99	17.82
100	5.07
102	163.26
103	68.13
104	13.77
105	38.56
106	34.12
107	27.77
108	6.08
109	11.17
110	4.43
112	38.04
115	4.10
116	9.90
118	5.93
119	6.87
120	8.38
121	54.53
122	10.03
123	5.91
124	5.18
125	68.78
126	6.83
127	33.59
128	7.52
130	72.86
132	11.23
133	2.79
134	14.96
135	26.24
136	14.97
137	19.72
138	17.69
139	13.66
140	21.96
141	1.13
142	20.84
143	12.97
144	52.67
145	13.01
146	52.53
147	188.84
148	3.60
149	6.48
150	98.34
151	32.50
155	47.89
156	21.31
157	25
158*	27.90
160*	14.42
161	21.13
163	54.64
164	83.39
165	7.84
167	24.87
168	9.78
169	24
170	16.47
171	28.54

Відділ	Заплатив
172	2.70
173	2.25
174	42.99
175	34.08
177	106.57
178	10.15
179	8.99
180	16.56
181	2.68
182	7.72
183	74.49
185	6.08
186	14.00
187	8.59
188	4.50
189	7.52
191	20.00
192	14.16
193	1.00
194	7.34
196	7.50
198	25
200	54.81
201	2.97
202	9.47
204	508.89
205	1.80
206	148.70
207	1.80
208	1.35
210	1.49
211*	43.87
212	8.80
213	16.55
214	23
215	22.24
217	51.32
218	9.71
219	96.34
220	43.13
221	78.31
222	2.03
223	24.29
226	94.67
227	3.61
228	2.50
229	8.53
230	89.75
231	45
232	14.02
233	8.15
234	17.32
235	7.54
236	16.43
237	15.89
238	261.00
239*	100.35
241	57.43
242	13.93
243	5.79
244	3.93
245	19.38
247	11.76
248	14.48
250	1.35
251	12.03
252	38.83
253	6.95
254	4.69
255	6.93
256	8.44
257	45
258	1.80
259*	59.08
261	4.52
262	15.17
263	4.45
264	29.62
265	16.98
266	48.64
267	68
268	8.83
269	2.47
270	41.83
271	11.48
272	1.80
273	1.15
274	21.32
275	7.69
276	40.52
277	43.01
278	1.13
279	5.05
280	9.71
281	167.07
282	3.30
283	37.79
284	2.98
286	1.13
287	6.93
288	10.94
289	27.79
290	9.36
291	14.30
292	98.09
293	64.37
295	26.69
296	26.19
297	25
298	5.85
299	40.20
300	5.69
301	3.93
302	25
303	4.27
304	13.62
305	22.44
306	2.89
308	4.08
309	14.64
310	3.06
311	1.35
312	13.43
313	5.00
314	10.28
316	258.99
317	10.71
318	25.08
319	10.18
320	44.53
321	41.53
322	14.30
323	4.61
324	9.09
325*	474.15
326	14.16
327	90
330	26.44
331	9.80
332	3.60
333	3.15
334	38.92
335	1.60
336	54.34
338	7.68
339	10.72
341*	36.23
342	35.52
343	32.73

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
344	10.81	404	22.56
345	4.73	405	2.47
346*	90	407	1.35
347	23.43	408	2.60
348	31.03	409	2.03
349	1.80	410	4.74
350	4.95	413	16.12
351	6.96	414	47.77
352	20.98	416*	50
353	13.76	421	9.96
355	6.78	422	7.65
356	45	424*	1.13
357	11.30	426	4.11
358	13.77	427	58.19
359*	5.85	428	42.09
361	442.02	429	3.15
362	20.85	430*	8.96
363	27.34	432*	695.37
364	24.86	433	33.25
365	10.67	435	1.86
366*	1.50	436	11.68
367	142.31	437	8.15
369	33.12	439*	107.15
370	37.42	441	53.88
371	90.08	442*	45
372	17.99	443	15.90
373	21.95	445	71.50
374	17.04	446	21.06
375	22.52	448	1.58
376	15.43	450	3.42
378*	4.63	451*	92.83
379	18.05	452	6.70
380	63.25	453	61.42
381	1.35	454	3.90
383	46.38	455	31.14
384	1.58	456	12.64
385	46.38	457*	10.16
386	19.12	459	87.48
387*	3.83	461*	43.96
388	20.61	462	5.91
389*	9.45	463*	4.71
390	34.26	464	58.69
391	1.01	465	13.70
393	37.88	466	10.38
394*	98	467	1.13
396	4.00	468*	31.42
397	47.62	471	57.31
398	5.63	474	144.78
400	10.97	475	2.10
401	10.56	476	20.65
402*	35.87	477	90
403	52.75	478	20.91

З місячних вкладок від членів обезпечених в усіх родах обезпечення	$11,950.53
Звільнення членів від плачення вкладок (дивіденда)	77.00
Відсотки від бондів	712.45
Відсотки від морґеджів	190.34
Сплати морґеджів	692.09

Разом $13,622.41

РОЗХІД:

Виплати посмертного фонду

Грошеві звороти	581.77
Відсотки на закуплених бондах (accrued)	107.46
Перенос резерви за переписаних членів до інших кляс обезпечення	173.88
Дивіденда (звільнення членів від плачення вкладок)	77.00

Виплати адміністраційного фонду:

Платня помічних сил	637.20
„Свобода" за Ukrainian Weekly	600.00
„Свобода" за праці і друки	94.11
Лікарі за нових членів	34.00
Перенос резерви за переписаних членів до інших кляс обезпечення	33.12
Видатки канцеляр. на пошту	25.00
Перенос інших фондів з молодечого департ. до дорослих членів У.Н.С.	2.10

Інвестиції готівки:

Інвестовано в бондах ---- 26,488.12

Разом $28,853.76

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ:

Готівка з кінцем липня 1948 року осталася	$54,946.84
Прихід за серпень	13,622.41
Разом	$68,569.25
Розхід за серпень	28,853.76
Готівка з кінцем 31. серпня 1948 року остається	$39,715.49

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 39,715.49
Морґеджі	44,457.63
Бонди	844,344.99
Позички членам	60.00

Разом $928,578.11

Стан довжний:

Посмертний фонд	$877,476.68
Адміністраційний фонд	51,101.43

Разом $928.578.11

М. Мурашко, гол. предс.
Р. Слободян, гол. касієр.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

МІСТО НЮ ЙОРК.

Оживім наше громадянське життя!

Минуло літо, настала осінь, вулиці міста Ню Йорку знову наповняються людьми. Після Дня Праці діти пішли в школу, отже й батьки мусїли вернутися домів. Кожен мусить заінтересуватися роботою, яка дає йому прожиток.

Одначе є ще громадянська праця, тобто рух в організаціях, клюбах, товариствах, парафіях. І вона відновляється, бо це підстава моральної вартости тих установ. Крім того матеріяльна сторона вимагає відново праці, бо без того жодна організація не може існувати. Це особливо помітне в Ню Йорку, де є найбільше накопичення людей.

В цьому місті живе теж велике число українців і є нагода збільшити організації чисельно. Що правда, в нас велика сила організацій, установ, товариств, а деякі то навіть дуже багаті числом. Однак чомусь так буває, що де більше число членів, там робота не йде в парі з скількістю членів, а навіть буває навпаки: багато членів, мало праці. У нас в Ню Йорку тільки відділів У.Н.С., У.Р.С., Провидіння, Нар. Помочі, а крім цього ще й незалежні допомогові братства, потім є сестриці, відділи Союзу Українок Америки, парафії: католицькі, православні й інші. Їх стільки, що й не всилі їх усіх порахувати, а навіть не мають свого Народного Дому, хоч над ним працюється вже 40 років.

З згаданих організацій, клюбів і відділів постав спільний Обєднаний Комітет Українських Національних Товариств міста Ню Йорку, до якого висилають своїх заступників щось 40 товариств. Але, як прийдуть збори, то ледве десять товариств буває заступлених.

І от що мене застановляє: Чи то товариства не кажуть делегатам ходити на зібрання Обєднаного Комітету, чи то делегати самі не приходять? Як не прийдуть делегати на наради, тоді нема кому взяти на себе працю і ось причина, чому робота громадська стає. Щоби справа не терпіла, треба товариствам, які висилають делегатів запитати, чи вони ходять на зібрання і жадати від них звіту з їхньої участи в нарадах. Те, що може зробити 40 представників, не зробить 10!

Особливе в теперішньому році різних ювилеїв потрібна пильна участь делегатів у засіданнях Обєднаного Комітету.

Коли вже мова про віднову громадської праці, то не шкодило б звернути увагу багатьом новим іміґрантам, щоб не трималися окремо, а входили в існуючі товариства та оживляли їх життя, бо всі ми відчуваємо потребу припливу свіжої крови. Минулими роками, як приїздив з краю до Америки, так негайно ставав до народної праці, як свіжа сила. Треба, щоб і тепер так було. Ряди старих робітників проріджуються внаслідок смерти або старости, а нових так, як би не було. Тому просимо нових громадян: як прочитаєте оголошення в газетах про наради Обєднаного Комітету, приходіть послухати. Теж і вам прийдеться перебрати частину праці, а тоді громадське життя попливе живішим руслом.

В. Хоміцький,
Урядник Обєднаного Комітету У.Н.Т., в Ню Йорку.

ПОШИРЮЙТЕ „СВОБОДУ".

КАНАДІЙСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ НА КОНВЕНЦІЇ ПРОДУЦЕНТІВ МЯСНИХ ВИРОБІВ.

Цього тижня відбулась в Ню Йорку в готелі Волдорф-Асторія конвенція Продуцентів Мясних Виробів, в якій брав участь як делегат п. Гнат Поворозник з Гемилтон, Онтеріо, член 427 відділу У. С. Союзу, відомий бизнесмен, що завжди відзивається більшими жертвами на різні народні потреби.

КОНСОЛІДАЦІЯ І НАШІ ЗАВДАННЯ.

(Докінчення зі стор. 2-гої).

зв'язку без попереднього створення для цього відповідних передумов. Серед європейських народів, протягом 19-го і 20-го століть, відбувався процес диференціяції, який був би завершився, якби його не загамував московський большевизм. Сьогодні прагнення відбути цей диференційний процес має місце і серед азійських народів. Тільки після закінчення цього процесу може розпочатися природний, добровільний процес інтеграції, що доведе до створення федерації на ширшому чи вужчому просторі. Таким чином, шлях до справжньої федерації іде тільки через відновлення або створення суверенних держав народів, які цього прагнуть. Зокрема щодо Європи, то накинута згори, без уваги на інтереси і прагнення всіх її націй, європейська федерація не дасть бажаного результату, себто не спричиниться до тривалого світового миру і не внесе багато позитивного в діло світової міжнародньої співпраці в ділянках політичній, господарській і культурній. Бо така Европа: або буде слаба з'огляду на незадоволення її окремих складових частин і суперечність їх інтересів; або раніше чи пізніше підпаде знову під гегемонію найсильнішого і найагресивнішого з її народів, що поновно порушить світову рівновагу. Тільки спілка вільних народів — в Европі чи Азії — побудована на засадах повної рівноправности і добровільности, отже справжня федерація існуючих сьогодні і відновлених або створених завтра незалежних, суверенних держав, з збереженням своєї цілковитої внутрішньої окремішности,— може гарантувати життєздатність такого або таких майбутніх наддержавних формацій і забезпечити їх мирну і плідну співпрацю з рештою світу, передовсім з Америкою, створюючи солідні підстави для існування світової міжнародньої спільноти. Чим швидше це зрозуміють в Америці, Англії, Франції, тощо, тим краще не тільки для українців й інших поневолених народів, але і для всього демократичного світу, бо це забезпечить йому мир та культурний і матеріяльний добробут. (Кінець).

Остап Чередниченко.

Советський концентраційний табор сьогодні

(Враження втікача з советського конц. - табору 1946—1947 рр.).

І от вже другий рік, як я щасливо вибрався звідти і перебуваю за тисячі кілометрів від станції Злобідно, але й до сьогодні бачу перед собою моїх нещасних побратимів, що працюють на базі, а над ними стоять з канчуками бригадири, десятники, які за найменшу зупинку під час праці немилосердно б'ють цих безправних рабів „н а й д е м о кратичнішої у світі країни". Мої вуха і досі чують страшний крик двох молодих колеґ, які одного липневого дня 1946 року зайшли до склепу, прорізали діру і хотіли взяти трохи цукру. Їх спіймали, витягли на подвір'я бази і почали „екзекуцію": їх били спочатку канчуками, потім ґумовими палицями, доки вони не попадали непритомні, тоді їх били підбитими залізом чобітьми і прикладами рушниць, а потім напів трупами відправили до шпиталю, до того ж дня один з них, Іван Біляковий і помер, а що стало з другим далі, я не знаю, бо він більше не повернувся до нашого табору.

Тут на базі ми працювали по 12 годин денно, хоча в советській конституції і записано, що робочий день не має первищувати 8-ми годин, ще раз доводячи, що конституція і закони це одне, а практика життя, це цілком інше. На базі ми одержували й так званий обід, тобто як і вранці пів літра „баланди", а по закінченні 12 годинного робочого дня знову поверталися до табору в супроводі тої самої варти і переходили від таборової брами знову до розпорядження таборової варти. Відбувалася та сама церемонія „прийому-передачі", але у зворотньому порядку.

Ввечері ми одержували окріп з будьякої „заварки", що мав тут назву „вечерній чай". На день тим, хто виконував норму давали 600 гр. хліба. Але норми були занадто високі, а в'язні дуже виснажені, а тому дуже рідко хто одержував повну пайку хліба. Після вечері черговий збирав від в'язнів рване взуття та одяг і передавав їх на ніч до ремонту у майстерні, які працювали лише вночі, щоб до ранку в'язні мали відремонтовану одежу і не лишалися у бараках без роботи.

В 10. год. лунав „отбой" на ніч і на цьому кінчався день в'язня. Мертвим сном засипає табір, лише сильно освітлені вежі вартових не сплять, а з них цілу ніч „невсипуче" око енкаведистів оглядає свої „володіння". Похрускує сніг під ногами вартових та іноді заскреготить дротом невгомонний пес, що перебігаючи з місця на місце, пильно стереже сонний табір.

Як правило, за найменшу провину в'язнів карають прилюдно на таборовому подвір'ї. Тоді вишикують всіх нас у колоні на наших очах мордують людей, щоб боялися інші.

За дуже дрібні провини, як наприклад: не встигав йти за колоною, з невеличким запізненням вийшов шикуватися в колону, чи не добре заправив постіль — саджають до карцеру на „хліб і воду", а це значить, що на кілька днів кидають чоловіка до „одіночной камери" і денний раціон його складається з 50 грамів хліба і 1.5 літрів води. За кілька днів такого „карцера" людина не здатна рухатися. Тоді її передають до шпиталю, де вона за кілька днів і віддає Богові душу.

Періодично добирали команди в'язнів для відправки до Рильська. То є найстрашніший етап, бо до Рильська відправляли на очевидну смерть. Про це дуже добре знають всі в'язні всі знали, що того суворого клімату людина більше кількох місяців не витримує і не було ще випадків, як розповідали так звані „старожили", тобто люди, які вже десятки років конають в цьому таборі, щоб хвось колись повернувся з Рильська.

Підчас мого перебування в таборі „Нарриллаґер НКВД" біля Злобіно було три таких етапи на Рильськ. Кожний етап пов'язаний з великими неприємностями для управи табору, бо тільки оголосять про нього, як у таборі починається страшний рух. Біля кожного бараку подесятиряють варту, посилюють її озброєнням, крім автоматів ще виставляють станкові кулемети, щоб більше застрахати „непокірних". Але ця „непокора" не виявляється у якомусь спротиві в'язнів, бо там всякі почуття спротиву в людини вбивають цілою системою нестерпного режиму і в'язень вже нездатний протестувати, він лише виявляє пасивний протест-самогубство або поранення.

Десь у червні 1946 р. було оголошено про цей страшний етап і першої ж ночі завісився один з призначених до етапу в'язнів. Другий Микола Волощенко, вранці, коли вже вони мали шикуватися, до відправки, дістав десь сокиру і став на подвір'ї, погрожуючи варті зарубати того, хто до нього підійде. Навколо нього зібралося багато цікавих. Миколу умовляли здатися і виконувати накази „начальства" але він не хотів нікого слухати. Потім „непокірний" розмахнувся сокирою, блиснула на сонці сталь і відлетіли у хлопця всі п'ять пальців лівої руки. Він повалився на землю непритомний. Варта віднесла його до шпиталю, а що з ним було далі, про це напевно знає лише начальник режиму Гарас та начальник табору „герой" Советського союзу (забув його прізвище).

Випадки самогубства в нашому таборі нікого не дивували, бо вони були такими частими, що на них дивилися як на звичайну річ. За моє перебування від березня до вересня 1946 року мені відомо кілька десятків випадків самогубства в таборі, а скільки нещасних знайшли собі смерть на чахлих берегах у лісах, про це знає тільки „начальство табору", а скільки їх не повернулося з шпиталів після чергової екзекуції за якусь дрібницю: вкрадений шматок хліба, жменю цукру чи кишеню пшона, взяту на базі від голоду... Про це відомо лише Тобі, Господи, та енкаведистам „Нариллаґеру НКВД" біля станції Злобіно.

Кожного вихідного дня таборове начальство влаштовувалсо різні обшуки у таборі, а для цього виносили постелі, перетрушували все до нитки, а потім знову заносили до бараків, знову складали і переглядали. Отже, такої роботи завжди вистачало на цілий вихідний день. І не зважаючи на те, що в советській конституції також чорним по білому записано про обов'язковість вихідних днів, несправді за пів року мого перебування в цьому таборі, а пізніше ще в іншому я не бачиав, щоб хтось із моїх колеґ мав хоч один день відпочинку.

У вересні цього ж таки року нас зібрали кілька сот і відправили на 500 кілометрів глибше в тайгу, до Єнісейського району.

Народне прислів'я каже: „Чим далі в ліс, то більше дров", а щодо Сибіру так можна сказати, чим глибше у тайгу тим більше концентраційних таборів. Цілий час нашої подорожі, я спостерігав у лісах і болотах непрохідної тайги довгі дерев'яні бараки, обнесені високими парканами, а далі в кілька рядів колючим дротом і високі вежі навколо них, а на них люди тепло одягнені з автоматами в руках.

Са кожному кроці в тайзі монжа зустріти довгі колони понурих їв йснажених людей, у жахливо подертій одежі, які рухаються у супроводі варти з великими псами. По лісах всюди, тільки голови видно зі снігу, метушаться в'язні, пиляють, рубають, качають, складають і це все відбувається у країні, про яку співають „Шірока страна моя радная, много в ней палей, лесов і гор...".

Я тепер охоче вірю, що там багато полів, лісів і гір, бо я їх сам спостерігав і в багатьох сам пробував, але не можу я погодитися з дальшими словами тієї пісні, в якій говориться: „Я другой такой страни не знаю, где так вольно дишіт человек!... Наскільки там „вільно дихає людина" стверджують незчисленні концентраційні табори, надлюдська виснажуюча праця в них і наймодерніші методи поступового винищування людей.

(„Промінь").

ЦЕ ВОВНЯНА ХУСТИНА, що тепер у моді. Гарна і на гарнім личку! Чи не так?

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ДЕСЯТЬ МІЛЬЙОНОВОГО МАЄТКУ ЦЕЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Шукають своїх рідних

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За листами чи дресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАДКомітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

16,190 а) Червоняк Миколи с. Кирила з с. Кривеньке (Копичинці) від Червоняк Павла.

16,190 б) Статкевич Марії д. Теодора з с. Шипота Вижниця (Буковина) від Дутчак Михайла.

16,191 Букач Іллі і його сина Василя та Якова, Макарук Пилипа, Шпендик Василя від Букач Михайла.

16,192 Медведюк Павла від Медведюк Марії.

16,193 Захарків Якова з с. Угорців (Золочів) від Рудзяновська Анни.

16,194 Ганович Олекси від Ганович Теклі д. Петра замуж. Стефанів з с. Крихів (Стрий).

16,195 Савечко Катерини від Белей Петра с. Вікти з с. Скоморохи Нові (Рогатин).

16,196 Лисак Михайла с. Дмитра з с. Колодівка (Станиславів) від Дячишин Марії д. Пєтра.

16,197 Насипаний Василя з с. Шибалин (Бережани) від Попіль Павла.

16,198 Колісник Теодора, Білоус Івана з с. Чорного Потока (Чернівці, Буковина) від Запаранюк Володимира.

16,199 Падох Андрія с. Михайла з с. Пяткова (Добромиль) від брата Падох Теодора.

16,200 Панібратський Конон, Григорів від Панібратський Трофима с. Дмитра з с. Цебулів (Монастиричі).

16,201 Шаминський Михайла, Йосифа і Петра з с. Воскресинці (Рогатин) від Куцин Михайла з с. Бортники (Бібрка).

16,202 Яримович, Сивак і Карпо з с. Гологірок (Золочів) від Пилипяк Ольги і Івана.

16,203 Березюк Марії від Місянович Омеляна (по мамі Василишин) з с. Богатківці (Підгайці).

16,204 Василишин Ілька батька від сина Василишин Івана.

16,205 Рідних і знакомих з с. Белзець (Золочів) від Капітанець Петра.

16,206 Яськів Василя з с. Камінь (Калуш) від Яськів Насті.

16,207 Терлецька Анни з с. Майнич (Дрогобич) від Терлецька Зофії.

16,208 Уліяр Василя, Блачковський Войтка, Опалюх Костя з с. Сірчина (Перемишль) від Уліяр Михайла.

16,209 Сестри з дому Драбіщак Матдалини з с. Жерниця Вижна (Лісько) від Драбіщак Антона.

16,210 Кіндзерський Федора і його жени з дому Левицька Насті з с. Лука (Калуш) від Левицька Катерини д. Івана зам. Янів.

16,211 Стецевич Павла, Федина Василя з с. Гломча (Сянік) від Солецький Дмитра.

16,212 Шварц Зигмунта та сестри Матильди з с. Рівне (коло Стрия) від Шварц Елисавети д. Івана з с. Болехівці (Дрогобич).

16,213 Марії з дому Витка д. Андрія з с. Годвищня (Городок) від брата Витка Григорія.

16,214 Піхоцький Василя від Піхоцька Анни д. Степана з с. Топільниця (Старий Самбір).

16,215 Кухин Андрія і Тимка від Гаргай Дмитра.

16,216 Оленяч Марії д. Семена і Марії з с. Іздепки (Березів) від Оленяч Ігнатія с. Максима.

16,217 Бялей Павла дядька з с. Липовки (Білорусь) від Бялей Сінайди.

16,218 Махно Марії Венґжин з с. Дубно (Ланцут) і односельчан з с. Дубно від Шабат Осипа.

16,219 Ґеряк Михайла брата с. Федора і Анни з с. Нанова (Добромиль) від Ґеряк Еви.

16,220 До односельчан села Підлися (Золочів) просить о афідевіт Литвин Онуфрій.

16,221 Гороховський Антона с. Михайла з Перемишля від Ященська Ольги.

16,222 а) Щупаковська Теклі и Таськи з дому Парій з с. Білоголов (Зборів) від Веґера Антона.

16,222 б) Шеремета Антонини д. Куць Миколи і Анни з с. Білоголов (Зборів) від Веґера Антона.

16,223 в) Винар Степана з с. Трустянець (Добромиль) від Винар-Дутковська Анни.

16,224 Гавришко Костя і Розалії з дому Гавришко з с. Востапя (Скалат) від дочки Марії Оленич Антонії.

Голоситись на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

БЕВИН В ОБОРОНІ О.О.Д.

Лейк Соксес, 24 березня. — В журналі ООД британський міністер закордонних справ, Ернест Бевин, опублікував статтю в якій обороняє цю міжнародну обганізацію від закидів про її дотеперішню безуспішність, стверджуючи, що вина за це не спадає на цю організацію, тільки на її поодиноких членів. Він теж проти будьяких радикальних змін в чартері ОД, отверджуючи, що зміна чартеру нічого не поможе, якщо поодинокі члени ОД не виявлять досить доброї волі до праці й співпраці.

ГЕН. ДЕ ҐОЛЕВІ ВІДІБРАЛИ ПРИБІЧНУ СТОРОЖУ.

Париж, 22. вересня. — Ген. де Ґоль в своїй політичній кампанії мав забезпечувану урядом окрему „прибічну сторожу", яку йому тепер відібрано на підставі окремого рішення парляменту. Рішення винесено у зв'язку з недавною бійкою прихильників де Ґоля і комуністів в Гренoблі, під час якої одного комуніста вбито а біля 20 осіб поранено.

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення пошукувань родини і знайомих різних скитальників було поміщене у „Свободі" безплатно, хай вишле таке оголошення впрост до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислане ним оголошення було поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне, то хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове оголошення, розміру 1 цаль в одній колюмні коштує $1.00.

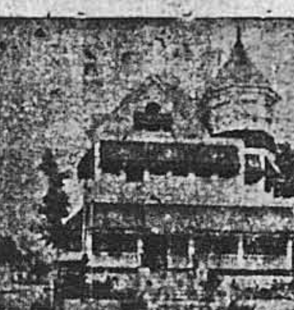
Адм. „Свободи".

ПОШУКУВАННЯ

МИХАЙЛО ФІКТАШ, тепер на скитальщині, пошукує своїх стриєчних братів, ВОЛОДИМИРА І ЙОСИФА ФІКТАШ, синів бл. п. Василя Фікташа, родом з села Дорошева Вел., Галичина, який в 1912 р. виеміґрував до Америки. Вони самі, або хто знає їхню адресу, зволять написати до: Dmytro Dzera, P. O. Box 360, Newark, N. J.

ТАРЗАН, ч. 1935. Мелодійні звуки стають провідником.

Ідучи за мелодійними звуками, малпочоловік завважав несподівано дивні твори, які відбивалися на тлі темного світла зі стелі.

Він зрозумів, що він зближається до печери в виді катедри. Нагло згори дався чути звук, подібний до удару ґонга...

...і Тарзан відкрив, що мелодійні дзвонення походили від переполоханих лиликів, які літали до ніжних сталактитів.

Він зрозумів, що лилики розбудив Ґідзел своїм походом з Недою через велику кімнату. Тому він поступав обережно.